

Biblioteques Blanquerna

Universitat Ramon Llull

INFÀNCIA I INTERACCIÓ CULTURAL EN SOCIOSANITAT

Guia de lectura 16

El pedagog italià Loris Malaguzzi deia que “La interacció amb els infants és una experiència fonamental durant els primers anys de vida. La interacció és una necessitat, un desig, una experiència vital que tot infant porta a dintre”.

Aprofitant el tema de la V Jornada Salut i Diversitat Cultural, que enguany tracta el tema “Immigració i pediatria: converses interculturals”, la biblioteca vol fer la seva aportació a aquesta interacció de cultures a partir dels documents aplegats en aquesta guia.

Hem intentat fer una selecció de documents des de la sociosanitat, defugint la pediatria més rigorosa i centrant-nos en aspectes més culturals i quotidians de la infantesa. Vol ser també un recull sobre com són o voldríem que fossin els infants, més enllà de les seves capacitats, origen o condició.

Us convidem, igualment, a consultar les guies anteriors on s'aborden temàtiques relacionades: [“La salut en un món desigual”](#), [“Costums alimentaris d'arreu del món”](#) i [“Multiculturalitat i salut”](#).

Esperem que aquesta guia pugui satisfer en part les vostres necessitats en l'experiència i el desig d'interacció intercultural.

Servei de biblioteca de l'EUIFN.

<http://www.blanquerna.url.edu/inici.asp?id=sbb.euif.guies>

MONOGRAFIES

Ahr B. Masaje para bebés: bienestar y equilibrio para su hijo. Barcelona: Paidotribo, 1994. EUIFN 615.82-053.31 AHR

Aja E. Els Menors immigrants del carrer a Barcelona. Barcelona: Institut d'Infància i Món Urbà, 2002. FPCEE 362.7 AJA

Aja E, Moya D (dirs.). Els Menors immigrants en desemparament a Catalunya. Barcelona: Fundació Carles Pi i Sunyer d'Estudis Autònoms i Locals, 2003. FPCEE 362.7 MEN

Alvarez CM. Almarabú, cuaderno de educación para la salud. Zaragoza: Gobierno de Aragón. Departamento de Sanidad, Bienestar Social y Trabajo, 1998. EUIFN 613/614:37 ALV

Amigó E, Angulo F, Arteman A et al. Protocol de salut mental infantil i juvenil: programa de seguiment del nen sa. Barcelona: Direcció General de Salut Pública, 1999. EUIFN 616.89-053.2/.6 PRO

Arnau J. Mortalitat per causes externes en la infància: Catalunya, 1983-1991. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Sanitat i Seguretat Social, 1993. EUIFN 314.4(467.1) ARN

Barrio C del. La Comprensión infantil de la enfermedad: un estudio evolutivo. Barcelona: Anthropos; Cantoblanco: Universidad Autónoma de Madrid, 1990. EUIFN 159.922.7:616 BAR

Biddulph Steve, Biddulph Shaaron. Más secretos del niño feliz: una nueva perspectiva sobre el arte de educar a los hijos. Madrid: Edaf, 2000. EUIFN 613.95 BID

Bosch G, Bosque R del, Chaparro M. Història de la TV infantil a Catalunya [CD-ROM]: 1976-1998. Barcelona : Festival Internacional de T.V. de Barcelona, [2000?]. FCC CDR 654.17(091)(467.1) HIS

Briend A. Prévention et traitement de la malnutrition: guide pratique. Paris: Orstom, 1988. EUIFN 613.22 BRI

Caballo VE, Simón MA (dirs.). Manual de psicología clínica infantil y del adolescente: trastornos generales. Madrid: Pirámide, 2001. EUIFN 159.97 MAN

Capdevila M, Ferrer M. Els Menors estrangers indocumentats no acompanyats (MEINA). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada, 2003. FPCEE 325.14 CAP

Casas F, Figuer C, González M (eds.). Infants, drets dels infants i la seva qualitat de vida. Girona: Documenta universitària, 2006. FPCEE P-2.21 INF

Cervera P, Costa-Pau R, Cugat P et al. L'Alimentació al menjador escolar. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament, 1989. EUIFN 613.22 ALI

Cervera P, López C, Vázquez C et al. Guía de menús estacionales para comedores escolares. Barcelona: Instituto Danone, 1995. EUIFN 613.22 GUI

Charpak N, Figueroa Z, Hamel A. El Método canguro: padres y familiares de niños prematuros pueden reemplazar las incubadoras. Santafé de Bogotá: McGraw-Hill, 1998. EUIFN 618-053.31 CHA

Cirigliano PM. Matronatación terapéutica para bebés: matronatación adaptada para bebés en desventaja. Buenos Aires: Médica panamericana, 1998. EUIFN 615.838-053.2 CIR

La Ciutat dels infants [Enregistrament video]: l'experiència als municipis. Barcelona: Diputació de Barcelona. Area d'Educació: Poal productions, 1999. FPCEE V E-5.9 CIU

La Ciutat dels infants: balanç i perspectives: jornada. Barcelona: Diputació de Barcelona. Area d'Educació, 1999. FPCEE E-5.9 CIU

Díaz I. I ara, on és?: com ajudar els nens i adolescents a entendre la mort. Barcelona: Viena, 2004. EUIFN 128-053.2/.6 DIA

- Doege AE, Bacom C. Cómo consolar a un bebé irritable [Enregistrament vídeo]. Evanston: PRI. Health Care Education, 1986. EUIFN V 616-053.2 COM
- Disposicions sobre família i infància. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Benestar Social, 1991. FPCEE 362.7(46.71) DIS
- En el mundo a cada rato [Enregistrament DVD]: una pel·lícula de Patricia Ferreira, Pere Joan Ventura, Chus Gutiérrez, Javier Corcuera, Javier Fesser. Colmenar Viejo: Suevia films, 2005. EUIFN DVD 342.7 ENE
- Equipo de Investigación Sociológica (EDIS). Necesidades, demandas y situación de las familias con menores discapacitados. Madrid: IMSERSO, 2000. EUIFN 613.92-053.2 NEC
- Estivill E, Béjar S de. Nen, a dormir: com solucionar els problemes del son infantil. Barcelona: Plaza y Janés, 1998. EUIFN 613.95 EST
- Fernández R, Prats R (coords.). Protocol d'atenció a infants immigrants: programa de seguiment del nen sa. Barcelona: Direcció General de Salut Pública, 2005. EUIFN 616-053.2-084 PRO
- Fink A. Práctica de la estimulación conductiva según A. Petö. Barcelona: Herder, 1999. EUIFN 616.8-009 FIN
- Fortuny C (coord.). Manual práctico de la infección por VIH en el niño. Barcelona: Prous science, 2000. EUIFN 616.988-053.2 MAN
- Garfinkel I, Hochschild JL, McLanahan SS (eds.). Social policies for children. Washington: Brookings Institution, 1996. FPCEE 361.05 SOC
- Garrido E. Mi hijo es hiperactivo: ¡Necesito ayuda!: ADD-H (TDA-H): aspectos teóricos y prácticos. Pamplona: Eunate, 2003. EUIFN 159.922.7 GAR
- Gassier J. Manual del desarrollo psicomotor del niño: las etapas de la socialización. Los grandes aprendizajes. La creatividad. Barcelona: Masson, 1996. EUIFN 159.922.7 GAS
- Goldstein R, Gallant J. Educar día a día: los primeros 5 años. Barcelona: Medici, 2001. EUIFN 613.95 GOL
- Gómez-Granell C, Garcia-Milà M, Ripol-Millet A et al. La Infància i les famílies als inicis del segle XXI : Informe 2002. Barcelona: Institut d'Infància i Món Urbà, 2002. EUIFN 316.356.2 INF (5 vols.)
- GUIA per a la prevenció dels accidents infantils. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Sanitat i Seguretat Social, 1992. EUIFN 614.8-053.2 GUI
- Hesse G (ed.). La Estimulación temprana en el niño discapacitado. México: Médica panamericana, 1998. EUIFN 159.922.76 EST
- Hou J, Geng C (ed.). Treatment of paediatric diseases in traditional Chinese medicine. Beijing: Academy, 1995. EUIFN 615.814 TRE
- Illingworth RS. El Niño normal: problemas de los primeros años de vida y su tratamiento. México: Manual moderno, 1997. EUIFN 616-053.2 ILL
- Jané M, Prats R, Plasència A. Indicadors de salut maternoinfantil a Catalunya: 2000-2002. Barcelona: Direcció General de Salut Pública, 2005. EUIFN 618.2(083.4) IND
- Jané M, Prats R, Plasència A. Indicadors de salut maternoinfantil en la població estrangera a Catalunya: 2003. Barcelona: Direcció General de Salut Pública, 2006. EUIFN 618.2(083.4) IND
- Jiming C, Xinming S, Junqi C (comps.). Essentials of traditional Chinese pediatrics. Beijing: Foreign languages, 1990. EUIFN 615.814 ESS
- Jolonch A. Educació i infància en risc: acció i reflexió en l'àmbit social. Barcelona: CETC: Pòrtic, 2002. FPCEE E-9 JOL
- Kübler-Ross E. Los Niños y la muerte. Barcelona: Luciérnaga, 1996. EUIFN 128-053.2 KUB

- Leboyer F. Xantala: un art tradicional: el massatge dels infants. Barcelona: Alta Fulla, 2005. EUIFN 615.82-053.31 LEB
- Levinson BM. Psicoterapia infantil asistida por animales. Sant Cugat del Vallès: Fundación Affinity, 2006. EUIFN 615.851-053.2 LEV
- Martínez I (coord.). El Desafío de la integración: un centro de recursos específico de la deficiencia auditiva. Barcelona: Milan: Fundació Catalana Síndrome de Down, 1990. EUIFN 613.922 DES
- Matas S, Mulvey MM de, Paone S et al. Estimulación temprana: de 0 a 36 meses: favoreciendo el desarrollo. Buenos Aires: Humanitas, 1990. EUIFN 159.922.76 EST
- Mateu J. El Nen intoxicat: diagnòstic i tractament immediat de les intoxicacions infantils. Barcelona: MC, 1995. EUIFN 615.9-053.2 MAT
- Morris L Rappaport, Schulz L. Creative play activities for children with disabilities: a resource book for teachers and parents. Champaign: Human kinetics, 1989. EUIFN 796:364.26 MOR
- El Mundo en pañales [Enregistrament vídeo] = Baby it's you. Pozuelo de Alarcón: Visual, 1995. EUIFN V 159.922.7 MUN (3 videocassetts)
- Nicolás R, Fillat N, Oromí I. Guía para la salud emocional del niño. Barcelona: Médici, 2000. EUIFN 159.922.7 NIC
- Ochoa B, Lizasoain O (eds.). Intervención psicopedagógica en el desajuste del niño enfermo crónico hospitalizado. Pamplona: EUNSA, 2003. EUIFN 376.6:616-053.2 INT
- Ortigosa L (dir.). Manual de salud infantil: para madres, padres y educadores. Salobreña: Alhulia, 1999. EUIFN 616-053.2-083 MAN
- Paúl J de, Arruabarrena MI. Manual de protección infantil. Barcelona: Masson, 1995. EUIFN 364.65-053.2 PAU
- Pérez-Sánchez M. Observación de bebés: relaciones emocionales en el primer año de vida. Barcelona: Paidós, 1995. EUIFN 159.922.7 PER
- Pla integral de suport a la infància i l'adolescència de Catalunya. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Benestar Social, 2001. FPCEE 362.7(46.71) PLA
- Prats B, Bello S, Prats R (coords.). Els Primers mesos de vida: consells de puericultura = Los Primeros meses de vida : consejos de puericultura. Barcelona: Direcció General de Salut Pública, 2006. EUIFN 613.95 PRI
- Protocols de medicina preventiva a l'edat pediàtrica: programa de seguiment del nen sa. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Sanitat i Seguretat Social, 1995. EUIFN 616-053.2-084 PRO
- Rappoport L. La Personalidad desde 0 a los 6 años: el niño pequeño y el preescolar. Barcelona: Paidós, 1991. EUIFN 159.922.7 RAP
- Riera J. Concepte, formació i professionalització de l'educador social, el treballador social i el pedagog social. Contrats i comparació de llurs rols professionals i intervencions en l'àmbit de la infància: una anàlisi des de la xarxa pública d'atenció al menor, a Catalunya: tesi doctoral. Bellaterra, 1996. FPCEE T E-9 RIE
- Riera J. Concepto, formación y profesionalización del educador social, el trabajador social y el pedagogo social: un enfoque interdisciplinar e interprofesional. València: Nau llibres, 1998. FPCEE E-9 RIE
- Romm AJ. Remedios naturales para la salud del bebé y el niño. Barcelona: Oniro, 1998. EUIFN 615.322-053.2 ROM
- Rowland TW. Exercise and children's health. Champaign: Human kinetics, 1990. EUIFN 796-053.2 ROW
- Rueda P. La Entrevista en pediatría. Buenos Aires: Médica panamericana, 1996. EUIFN 614.253.8-053.2 RUE
- Ruiz A, Robles C (coords.). Niños de riesgo: programas de atención temprana. Madrid: Capitel: Norma, 2004. EUIFN 616-053.2 NIÑ

Salleras L, Taberner JL (dirs.). Guia per a la prevenció i el control del tabaquisme des de l'àmbit pediàtric. Barcelona: Direcció General de Salut Pública, 2003. EUIFN 613.84-053.2 GUI

Serra L, Aranceta J (dirs.). Crecimiento y desarrollo: estudio enKid, Krece Plus. Barcelona: Masson, 2003. EUIFN 159.922.7 CRE

Soriano T. El Futur existeix. Barcelona: Lunwerg: Fundació Enriqueta Villavecchia, 1992. EUIFN 616-006 FUT

Sotte L. Masaje pediàtric chino: teoria y práctica. Barcelona: Océano Ibis, 1999. EUIFN 615.814 SOT

Soyez-Papiernik E. Comprendre la rééducation des anomalies du développement. Paris: Masson, 2005. EUIFN 616.8-009-053.2 SOY

Stern DN. Diari d'un bebè. Barcelona: Columna, 2000. EUIFN 159.922.7 STE

Stern DN. Diario de un bebé: qué ve, siente y experimenta el niño en sus primeros cuatro años. Barcelona: Paidós, 2002. EUIFN 159.922.7 STE

Stoppard M. Mi bebé. Barcelona: Javier Vergara, 2000. EUIFN 613.95 STO

Thiebauld CM, Sprumont P (éds.). L'Enfant et le sport: introduction à un traité de médecine du sport chez l'enfant. Paris: De Boeck université, 1998. EUIFN 616:796-053.2 ENF

Tomàs J. Evolució de l'assistència social al nen a Catalunya. Barcelona: [l'autor], 1998. FPCEE 362.7(09) TOM

Una Vida a les teves mans [Enregistrament vídeo]. S.l.: Generalitat de Catalunya: Caixa de Sabadell, 1994. EUIFN V 614.8-053.2 VID

Villanueva E, Castellano M. Derecho sanitario al uso del pediatra: el consentimiento informado en pediatría. Madrid: Ergon, 2001. EUIFN 342.7:616-053.2 VIL

ARTICLES

Achotegui J. Los Niños ante las vivencias de la migración. En: REVISTA DE L'ASSOCIACIO CATALANA D'ATENCIO PRECOÇ. Núm. 11-12 (nov. 1998), p. 53-71

Aitken ME, Mele N, Barrett KW. Recovery of injured children: parent perspectives on family needs. En: ARCHIVES OF PHYSICAL MEDICINE AND REHABILITATION. Vol. 85, núm. 4, (abr. 2004), p. 567-573

American Academy of Pediatrics. Comité de Bioètica. Aspectos éticos de los tests genéticos en pediatría. En: PEDIATRICS. Vol. 51, núm. 6 (juny 2001), p. 408-413

Aran S, Barata F, Busquet J, Medina P, Morón S. Childhood, violence and television: television use and childhood perception of violence in television. En: TRIPODOS. Núm. extra (maig 2003), p. 109-119

Barbancho FJ, Prieto J, Tirado F et al. Efectos de la televisión sobre la alimentación, la obesidad, y colesterolemia en niñas escolares. En: CULTURA DE LOS CUIDADOS. Any 9, núm. 18 (2n sem 2005), p. 84-88

Berjano E, Benlloch V. Estudio de las relaciones intergeneracionales entre abuelas y nietos. En: GERIATRICA. Any 11, vol. 11, núm. 4 (abr. 1995) p. 46-51

Blanco S, Guillén V, Carro Ma et al. Pruebas metabólicas neonatales. En: METAS DE ENFERMERIA. Vol. 6, núm. 57 (jul./ag. 2003), p. 6-10

Blix J. La Terapia de juego en el tratamiento del niño con estrés postraumático. En: REVISTA DE L'ASSOCIACIO CATALANA D'ATENCIO PRECOÇ. Núm. 23-24 (des. 2004), p. 57-74

Boré D. Analyse d'une pratique traditionnelle de massage du nourrisson au Sénégal: le regard d'un professionnel de la kinésithérapie. En: CAHIERS DE KINESITHERAPIE. Núm. 193-194 (oct./des. 1998), p. 75-84

- Bras J, Galbe J, Delgado JJ et al. Prevención y promoción de la salud en la infancia y la adolescencia. En: ATENCION PRIMARIA. Vol. 24, suplement 1 (des. 1999), p. 20-65
- Bustreo F, Harding A, Axelsson H. Can developing countries achieve adequate improvements in child health outcomes without engaging the private sector? En: BULLETIN OF THE WORLD HEALTH ORGANIZATION. Vol. 81, núm. 12 (2003), p. 886-895
- Cabot A. Enfermedades reemergentes en niños de familias inmigradas. En: JANO. Núm. 1610 (juny 2006), p. 33-38
- Camprubí A. Efectos de la música en niños con neoplasias. En: REVISTA ROL DE ENFERMERIA. Vol. 22, núm. 4 (abr. 1999), p. 293-298
- Carrascosa A, Yeste D, Copil A et al. Aceleración secular del crecimiento: valores de peso, talla e índice de masa corporal en niños, adolescentes y adultos jóvenes de la población de Barcelona. En: MEDICINA CLINICA. Vol. 123, núm. 12 (oct. 2004), p. 445-451
- Carrión F, Pellicer C. El Tabaquismo pasivo en la infancia: nuevas evidencias. En: PREVENCION DEL TABAQUISMO. Vol. 4, núm. 1 (gen./març 2002), p. 20-25
- Casady RL, Nichols-Larsen DS. The Effect of hippotherapy on ten children with cerebral palsy. En: PEDIATRIC PHYSICAL THERAPY. Vol. 16, núm. 3 (tardor 2004), p. 165-172
- Child mortality. En: BULLETIN OF THE WORLD HEALTH ORGANIZATION. Vol. 78, núm. 10 (2000), p. 1172-1282
- Colilles M. Llegir el plor. En: REVISTA DE L'ASSOCIACIO CATALANA D'ATENCIO PRECOÇ. Núm. 27 (2006), p. 59-68
- Colomb V. La Dénutrition chez l'enfant: comment l'évaluer? En: CAHIERS DE NUTRITION ET DE DIETETIQUE. Vol. 37, núm. 6 (des. 2002), p. 411-416
- Cristina A, López M. Protocolo de evaluación en pediatría previo al inicio de actividades físicas a nivel escolar. En: MD. Núm. 1 (gen. 2005), p. 33-40
- Domínguez B, Díaz CA. Trastornos del lenguaje en el niño. En: FORMACION MEDICA CONTINUADA EN ATENCION PRIMARIA. Vol. 10, núm. 5 (maig 2003), p. 304-316
- Ekeland E, Heian F, Hagen KB. Can exercise improve self esteem in children and young people? En: BRITISH JOURNAL OF SPORTS MEDICINE. Vol. 39, núm. 11 (nov. 2005), p. 792-798
- Estévez MD. Fortalecimiento de los lazos afectivos madre-hijo, el Método Canguro adaptado a los países de nuestro entorno. En: ENFERMERIA CIENTIFICA. Núm. 216-217 (març-abr. 2000), p. 31-39
- Fernández F, Alonso MJ. Historia de fisioterapia en neurología infantil. En: FISIOTERAPIA. Vol. 21, núm. 4 (oct./des. 1999), p. 197-205
- Fragala-Pinkham MA, Haley SM, Rabin J et al. A Fitness program for children with disabilities. En: PHYSICAL THERAPY. Vol. 85, núm. 11 (nov. 2005), p. 1182-1200
- Fuster N. Abordatge sistèmic en el retard de llenguatge del nen. En: REVISTA DE L'ASSOCIACIO CATALANA D'ATENCIO PRECOÇ. Núm. 19-20 (des. 2002), p. 37-72
- Gabaldón S. El Duelo en el niño. En: FORMACION MEDICA CONTINUADA EN ATENCION PRIMARIA. Vol. 13, núm. 7 (ag./set. 2006), p. 344-348
- Gagnon M, Boudreault A. Devant un deuil périnatal. En: CANADIAN NURSE. Vol. 91, núm. 2 (feb. 1955), p. 41-46
- García AJ, Gernández-Flores MG, Ramos-Ortega G. Tratamiento con soja de pacientes desnutridos de 1 a 4 años. En: ATENCION PRIMARIA. Vol. 39, núm. 2 (febr. 2007), p. 69-73
- Geshon NB, Moon RY. Posición de los lactantes para dormir en centros de atención infantil autorizados oficialmente. En: PEDIATRICS. Vol. 44, núm. 1 (JUL 1997), p. 23-26

- González FK, Takkouche B, Valdés L et al. Tabaquismo parental y función pulmonar en niños y adolescentes sanos. En: ARCHIVOS DE BRONCONEUMOLOGIA. Vol. 43, núm. 2 (febr. 2007), p. 81-85
- Guerrero J, Gracia R. Actuación ante un niño con retraso en el crecimiento. En: JANO. Núm. 1659 (jul. 2007), p. 25-29
- Helseth S, Slettebo A. Research involving children: some ethical issues. En: NURSING ETHICS. Vol. 11, núm. 3 (maig 2004), p. 298-308
- Isabel G, Crouy AC, Meline V. Les Rééducateurs autour de la douleur de l'enfant. En: KINESITHERAPIE SCIENTIFIQUE. Núm. 428 (des. 2002), p. 5-11
- Llinares JB. Infants i sida: reflexió des de la bioètica. En: BIOETICA I DEBAT. Any 12, núm. 46 (oct./des. 2006), p. 1, 3-5
- Márquez F, Poupin L, Lucchini C. Efectos del masaje: en el recién nacido y el lactante. En: INDEX DE ENFERMERIA. Any 16, núm. 57 (estiu 2007), p. 42-46
- Martorell A. Alergia a alimentos en el niño. En: JANO. Núm. 1634 (gen. 2007), p. 25-28
- Montigny F de, Beudet L, Dumas L. Répercussions de la mort d'un enfant sur la famille. En: CANADIAN NURSE. Vol. 92, núm. 10 (nov. 1996), p. 39-42
- Muñoz MA, Zapater-Torras F. Impacto del cuidado de los nietos en la salud percibida y el apoyo social de las abuelas. En: ATENCION PRIMARIA. Vol. 37, núm. 7 (abr. 2006), p. 374-380
- Nandy S, Irving M, Gordon D et al. Poverty, child undernutrition and morbidity: new evidence from India. En: BULLETIN OF THE WORLD HEALTH ORGANIZATION. Vol. 83, núm. 3 (març 2005), p. 210-216
- Narvaiza MJ, Colunga D, Ortiz R et al. Educación nutricional en una comunidad rural mexicana. En: ENFERMERIA CIENTIFICA. Núm. 135 (juny 1993), p. 4-10
- O'Rourke D. The Measurement of pain in infants, children, and adolescents: from policy to practice. En: PHYSICAL THERAPY. Vol. 84, núm. 6 (juny 2004), p. 560-570
- Poulton R, Landhuis CE, Welch D et al. ¿Provoca ver la televisión durante la infancia problemas de atención en la adolescencia? En: PEDIATRICS. Vol. 64, núm. 3 (set. 2007), p. 141-145
- Quintana E, Martín AM, López N et al. Influencia del tipo de jornada escolar en el peso de las mochilas escolares. En: FISIOTERAPIA. Vol. 27, núm. 1 (gen./feb. 2005), p. 6-15
- Reig MF, Rizo MM, Alarcón M et al. Homogeneización de la cultura alimentaria entre niños y adolescentes. En: CULTURA DE LOS CUIDADOS. Any 7, núm. 14 (gen./juny 2003), p. 49-58
- Roa AM. El Dibujo en los primeros años de vida del niño: idioma para expresar sus fantasías en la etapa infantil. En: PEDIATRIA RURAL Y EXTRAHOSPITALARIA. Vol. 31, núm. 286 (gen. 2001), p. 23-28
- Rocamora A. El Niño estresado. En: HUMANIZAR. Núm. 40 (set./oct. 1998), p. 26-28
- Rodríguez A, Méndez-Menéndez N, Puente-Puente S. Recomendaciones al viajero en situaciones especiales. En: MEDICINA CLINICA. Vol. 126, núm. 1 (gen. 2006), p. 25-33
- Rojo MC, Gómez AM. Enfermería materno-infantil e inmigración: rompiendo barreras idiomáticas. En: METAS DE ENFERMERIA. Vol. 7, núm. 5 (juny 2004), p. 22-26
- Ruiz PJ, Ruiz PM. Una Nueva posibilidad de educación para la salud. en el tiempo libre. En: ATENCION PRIMARIA. Vol. 21, núm. 5 (març 1998), p. 326-330
- Runeson I, Hallström I, Elander G et al. Children's participation in the decision-making process during hospitalization: an observational study. En: NURSING ETHICS. Vol. 9, núm. 6 (nov. 2002), p. 583-598

Salati DS. Cuidados al niño enfermo en un contexto no pediátrico. En: NURSING. Vol. 23, núm. 2 (febr. 2005), p. 15-20

Ullan AM, Gándara S, Fernández E. ¿Cómo incidir en la experiencia emocional del niño? En: REVISTA ROL DE ENFERMERIA. Vol. 29, núm. 4 (abr. 2006), p. 18-22

Williams JF, Storck M. Abuso de sustancias inhaladas: Committee on Substance Abuse y Committee on Native American Child Health. En: PEDIATRICS. Vol. 63, núm. 5 (maig 2007), p. 305-313

Yeste D, Carrascosa A. Raquitismo carencial en la infancia: análisis de 62 casos. En: MEDICINA CLINICA. Vol. 121, núm. 1 (juny 2003), p. 23-27

ENLLACOS

Canal ONG: inmigración
<http://www.canalong.com/directorio/inmigracion.htm>

CEPAIM. Consorcio Estatal de Entidades para la Acción Integral con Migrantes
http://www.tupatrocinio.com/entidad_web.cfm/entidad/38282050041053666565535356684552.html

Comisión Española de Ayuda al Refugiado
http://www.tupatrocinio.com/entidad_web.cfm/entidad/38272050041069666769526949544554.html

Dades estadístiques
<http://www.childinfo.org/>

Declaración dels drets del nen amb il·lustracions de Quino
<http://www.margen.org/ninos/derecho4.html>

Declaració dels drets dels nens
http://www.unhchr.ch/spanish/html/menu3/b/25_sp.htm

Departament d'Acció Social i Ciutadania. Generalitat de Catalunya. Entitats i recursos Immigració
<http://www.gencat.net/benestar/societat/convivencia/immigracio/recursos/entitats/>

Diccionaris i jocs sanitaris per a nens immigrants COFB
http://espaiescoles.farmacauticonline.com/inici_jocs.html

Drets dels nens
<http://www.manosporhermanos.org/derechos.htm>

Observatorio de la Infancia de Andalucía
<http://www.juntadeandalucia.es/observatoriodelainfancia/OIA/esp/index.aspx>

Observaris de la Infància i l'Adolescència, i dels Drets de la Infància de Catalunya
<http://www.gencat.net/benestar/oiac/> <http://www.gencat.net/benestar/dgaia/observatori.htm>

UNICEF
<http://www.unicef.org/spanish/>

<http://biblioteca.blanquerna.edu>
SERVEI DE BIBLIOTEQUES BLANQUERNA

Escola Universitària d'Infermeria,
Fisioteràpia i Nutrició **Blanquerna**

Universitat Ramon Llull

Març 2008